

12 KASIM AFETE HAZIRLIK GÜNÜ NEDİR?

12 Kasım Afete Hazırlık Günü oluyor. 12 Kasım Afete Hazırlık Günü'nde afet ile ilgili bilgiler tazeleniyor. Afet türleri pekiştirilerek olası bir afet için alınması gereken önlemlerin altı çiziliyor.

Doğal afetlerin etkisini azaltmak, kayıpları en aza indirmek, toplumun her ferdinin ve her kesimin kuşkusuz iyi bir eğitim alması ile mümkün olacaktır. Bu amaçla halkın bilinçlendirilmesi, eğitimin tüm öğelerinin seferber edilmesiyle gerekmektedir. Eğitimde atılan her bir adım, toplumun duyarlılık bilincini, yaratıcılığını, akılcı düşünme gücünü, doğal yeteneklerini ve becerilerini geliştirmek için gereken gücü artırmaktadır.

Afet öncesi dönemde afet yönetimi, genel olarak, afet zararlarını en aza indirebilmek amacıyla gerekli önlemleri almayı, mümkün

olan hallerde önlemeyi, mümkün olmayan durumlarda ise acil kurtarma ve yardım çalışmalarının etkin bir biçimde yapılmasını sağlamayı, afet zararlarının azaltılması çalışmalarını kalkınmanın her aşamasına yaymayı ve insanları bu konularda eğitmeyi amaçlamaktadır.

Dünyada yaşanan doğal afetlere karşı toplumu bilinçlendirmek, bu afetler sonucunda maddi ve manevi kayıpları en aza indirmek, doğal afetlerin etkisini azaltmak, bir toplumu oluşturan tüm bireyleri eğitmekle sağlanabilir. Toplum oluşturan bireylerin eğitilmesi için eğitimin tüm öğelerinin harekete geçirilmesi gerekir. Bu açıdan bakıldığında afetlerin sonucunda meydana gelen olumsuzluklar ve bu olumsuzlukların en aza indirgenebilmesi için yapılması gerekenler, afetlerin ortaya çıkmasını engellemek için alınması gereken tedbirler vb. gibi konularda örgün ve yaygın eğitim veren okullara, mesleki eğitimi veren kurumlara, halk eğitim merkezlerine halkı aydınlatıcı birtakım bilgilerin verilmesi şarttır.

AFET ÇEŞİTLERİ

Avrupa Atlantik Afet Müdahale Merkezi Yönergesine göre Doğal ve Teknolojik olmak üzere iki çeşit afet vardır. Günümüz sorunlarından biri olan kuraklık başta olmak üzere, deprem, sel, volkanik patlamalar, toprak kaymaları, çevre kirliliği, ormanların yok edilmesi, dev dalgalar, veba salgını... vb. gibi afetler "Doğal Afet" olarak adlandırılırken; uçak kazaları, endüstriyel ve kimyasal kazalar, gemi kazaları, nükleer santral kazaları "Teknolojik Afetler" olarak adlandırılır.

DOĞAL AFETLER

Doğal afet; genellikle insanların kontrolü dışında gerçekleşen ve gerekli önlemler alınmadığı takdirde büyük can ve mal

kayıplarına yol açan doğa olaylarıdır. Bu olaylar, çoğunlukla kısa sürelerde gerçekleşir. Başladıktan sonra insanlar tarafından engellenemez. Doğal afetleri önlemek insanoğlunun elinde olan bir durum değil; faka insanlar bazı önlemlerle can ve mal kayıplarını önleyebilir veya azaltabilir. Doğal afetler ve türleri nelerdir? İşte cevapları...

Tanımı

Doğal afet; insanlara zarar veren olayların genel adıdır. Can ve mal kaybına yol açan ve kontrol edilmeyen doğal olayları içerir. Bazı doğal afetler, yeryüzünün bazı bölgelerinde daha çok meydana gelir. Deprem, heyelan, çığ, sel ve don gibi bazı afetlerin sonuçları doğrudan ve hemen ortaya çıkar. Ama kuraklık gibi bazı afetlerin sonuçları ise, uzun bir zaman sonra dolaylı olarak görülür. Doğal bir felaketin potansiyel etkisi, olayın büyüklüğüne ve yerine bağlıdır. Afet, yoğun nüfuslu bir bölgede gerçekleşirse, hem can hem de mal için daha fazla hasara sebep olur.

Doğal Afet Çeşitleri

Doğal afetler, “jeolojik” ve “meteorolojik” olmak üzere iki gruba ayrılır. Kaynağını doğrudan yer kabuğundan ya da yerin derinliklerinden alan jeolojik doğal afetler; deprem, heyelan, yanardağ patlamaları, **tsunami** gibi olaylardır. Atmosferdeki doğa olayları sonucunda meydana gelen meteorolojik doğal afetler ise; sel, fırtına, tayfun, kasırga, kuraklık, çığ, erozyon ve su taşkınları gibi olaylardır.

Jeolojik Doğal Afetler:

- **Deprem:** Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülkede büyük zararlara sebep olan deprem, yerkabuğu içinde meydana

gelen fay kırıklarından açığa çıkan enerjinin dalgalar halinde yayılarak ani titreşimlere sebep olması ve bu titreşimlerin yeryüzünde sarsılmalar olarak hissedilmesi şeklinde oluşur. Yer katmanlarında oluşan şok dalgalarının sonucudur. Magma üzerinde yüzen levhalar, konveksiyonel akım sayesinde sürekli hareket halindedir. Kıtaların hareketi ile plato sınırlarında kaynama ve ayrılmadaki sürtünmeden oluşan kinetik enerji, aniden büyük bir güçle boşalabilir. Depremin merkez üssü, nasıl oluştuğu ve büyüklüğü gibi ölçme ve değerlendirme yöntemlerini inceleyen bilim dalına 'Sismoloji' adı verilir. Şehirleşme uygulamalarında yapılan hatalar, depremin etkisini daha ağır hissettirir. Depreme uygun olmayan yapılar, depremde en çok mal ve can kaybına yol açan faktörlerdir. Depremle ilgili gerekli eğitimlerin verilmemesi sonucu ortaya çıkan bilgilenme eksiklikleri de depremin zararlarını artıran bir unsurdur. Ülkemiz önemli bir deprem bölgesinde yer almaktadır.

- Sık sık depremler görülmektedir. En son Van, Elazığ ve İzmir depremleri bu gerçekle yüzleşmemizi sağlamıştır.
- **Heyelan:** Özellikle yüksek ve eğimli bölgelerde meydana gelen gevşek toprak, kaya veya yapay dolgu malzemelerinden oluşan zeminlerin yerçekimi, su ve benzeri etkenler sonucu hareket etmesi olayıdır. Kayalardan veya toprak örtüsünden oluşan kütlelerin yerçekiminin etkisi ile koparak yer değiştirmesi olayıdır. Yeryüzünde çok sık yaşanan bir kütle hareketidir. Hızla gerçekleşebileceği gibi uzun bir zaman diliminde de meydana gelebilir. Türkiye'de de eğim, yükselti ve yağışın fazla olduğu Karadeniz Bölgesi, heyelanların en çok görüldüğü bölgelerdir.

- **Yanardağ patlamaları:** Dünyanın iç tabakasında bulunan erimiş kayaların (magma) yeryuvarlağının yüzeyinden dışarı püskürerek çıktığı coğrafi yer şekillerine yanardağ, buralarda meydana gelen püskürme ve hareketlenmelere de “yanardağ patlamaları” adı verilir. Aktivite bakımından çeşitlilik gösteren yanardağ patlamaları, onlarca kilometrelik alanlara yayılarak can ve mal kaybına sebep olabilirler. Yanardağların araştırıldığı bilim dalına “volkanoloji” veya “yanardağbilimi” adı verilir.

Meteorolojik (hava) Doğal Afetler:

- **Sel:** Meteorolojik doğal afetlerden olan sel, yüzeyi bir süreliğine tamamen ya da kısmen su altında bırakan, ani ve büyük su baskınlarıdır. Özellikle deniz, akarsu, göl gibi büyük su birikintilerinin aşırı suyla dolması sonucu ortaya çıkan sel baskınları, meydana geldiği bölgede can ve mal kayıplarına yol açabilmektedir.
- **Fırtına:** Kuvvetli ve hızlı esen rüzgârın bölgeyi etkilemesi olayıdır. Denizlerde ve okyanuslarda büyük dalgaların oluşmasına sebep olur. Fırtına, özellikle deniz kenarlarında yaşayanlar için tehlikeli bir doğa olayıdır. Denizdeki gemi, tekne ve yelkenlileri de tehdit eder.
- **Çiğ:** Aşırı kar yağışının yaşanan bölgelerde meydana gelir. Eski kar tabakasının yeni kar tabakasıyla karışamaması sonucu bir ses veya hayvan veya insanların herhangi bir müdahalesi ile büyük kar kütlelerinin yer değiştirmesi veya kayması olayıdır. Profesyonel dağcıları ve kayakçıları tehdit eden bu doğal afet, dağ veya tepelerin eteklerindeki kışlık turistik mekânları da etkileyebilir.
- **Kuraklık:** Bölgenin nem miktarında yaşanan dengesizlikler ve düşüşler sonucu yaşanan doğal afettir. Uzun zaman dilimlerinde meydana gelir. Kurak iklimlerin hâkim olduğu bölgelerde yaşam

bir hayli zordur; hayvanlar ve bitkiler nem eksikliğinden ve düzensiz yağışlardan fazlasıyla etkilenir.

- **Hortum:** Kümüls bulutları ile bağlantılı olan hortum, silindir şeklinde dönerek hareket eden bir rüzgâr türüdür. Bulutlardan yeryüzüne kadar uzanır. Yıkıcı gücü oldukça büyüktür. Bir denizin ya da gölün üzerinde meydana gelen hortum, emdiği su ile "su hortumu" oluşturabilir.
- **Orman yangını:** Doğal ya da insani sebeplerden ortaya çıkabilir. Ormanların kısmen veya tamamen yanması olayıdır. Genellikle yıldırım düşmesi, yanardağ patlaması ve yüksek sıcaklık gibi doğal sebeplerle ortaya çıkar. İnsanları attığı sigaralar, cam parçaları ve tarımsal uygulamalar sonucu da ortaya çıkabilir. Ekolojik olarak birçok zarara yol açan orman yangınları, kuraklık ve iklim değişikliklerinin de sebepleri arasındadır.

Teknolojik doğal afetler:

- Baraj patlamaları
- Sınaî patlamalar

İnsan kökenli doğal afetler:

- Çeşitli yangınlar
- Hava, su, toprak ve çevre kirlenmeleri
- Ulaşım kazaları

Doğal Afetlerin Özellikleri

Afetlerin en büyük özellikleri şunlardır; doğal veya doğa ile bağlantılı olaylardır, can ve mal kaybına yol açar, çok kısa zamanda meydana gelir, başladıktan sonra insanlar tarafından engellenemez.

Doğal afetlerle ilgili diğer bazı spesifik özellikleri şöyle sıralayabiliriz;

- Doğal afetler; önceden kestirilemeyen çeşitli güç ve genişlikte olabilir

- Meydana geldikleri bölgenin alt yapısını ve ekonomik düzenini bozar
- İnsanlar üzerinde şok tesiri bırakır, travmalara yol açar
- Ölüm, yaralanma, sakatlanma gibi sonuçlar doğurur
- Bulaşıcı ve salgın hastalıklara yol açabilir.
- Devletin planlı yatırımlarını geciktirir veya durdurur.

Günümüzde Doğal Afetler

Her gün, mevcut ekolojik dengenin bozulması sonucu doğal felaketler oluşturabilen jeolojik süreçler yaşanıyor. Ancak bu olaylar, insan nüfusunun yoğun olduğu bir alanda gerçekleşirse ve can ve mal kayıplarına yol açarsa “felaket” olarak tanımlanıyor. Bu tür olaylar son yıllarda artış göstermektedir. Bazı doğal afetler arasında bağlantı vardır. Örneğin; geçmişte yaşanan bir sel, fay hatları üzerinde tahribat yaparak günümüzdeki bir depremin başlangıç noktası olabilir. Bu sebeple doğal afetler arasındaki bağlantılar tam olarak tespit edilemez ve tahmin edilemez. Bu gerçekten hareketle, doğal afet tehdidine ve etkilerine karşı insanların savunmasız olduğunu söyleyebiliriz.

İnsan etkinlikleri sonucu ortaya çıkan doğal afetler, bir takım önlemlerle azaltılabilir veya etkilerinden korunabilir. Örneğin; orman yangınlarına yol açan unsurlar ortadan kaldırılabilir, kuraklığı önlemek için daha fazla ağaç dikilebilir, depremden korunmak için dayanıklı binalar inşa edilebilir, kasırga yaşanan bölgelerde binaların çatıları dayanıklı hale getirilebilir. Bu örnekleri benzer durumlarla çoğaltabiliriz. Ancak yağmur sonucu ortaya çıkan seli, don olaylarını, yanardağ patlamalarını önlemek imkânsızdır. İnsanlara düşen, doğal afet gerçeğini kabullenip hazırlıklı olmaktır.

Dünyadaki En Kötü ve En Ölümcül 10 Doğal Afet

Dünya tarihinde meydana gelen felaketlerdeki ölü sayılarında büyük tutarsızlıklar var. Bu sebeple tüm zamanların en ölümcül doğal afetlerinin neler olduğu konusunda tartışmalar var. Tarihte kaydedilen en ölümcül felaketlerin 10'unu sıraladık. Bu felaketlerde ölen insanların sayıları net olarak bilinmemektedir. Bu sebeple yaklaşık rakamlar verilmiştir.

- Sarı Nehir Seli (Yıl 1931 - Çin) – 1 ila 4 milyon ölü
- Sarı Nehir Tufanı (Yıl 1887 - Çin) – 900 bin ila 2 milyon ölü
- Bholá Kasırgası (Yıl 1970 - Bangladeş) – 500 bin ila 1 milyon ölü
- Shaanxi Depremi (Yıl 1556 - Çin) – 830 bin ölü
- Hindistan Hortumu (Yıl 1839 - Hindistan) – 300 bin ölü
- Antakya Depremi (Yıl 526 - Suriye ve Türkiye) – 250 bin ölü
- Tangshan Depremi (Yıl 1976 - Çin) – 242 bin ölü
- Haiyun Depremi (Yıl 1920 - Çin) – 240 bin ölü
- Hint Okyanusu Depremi / Tsunami (Yıl 2004 - Hint Okyanusu) – 230 bin ölü
- Halep Depremi (Yıl 1138 – Suriye) – 230 bin ölü
-

Doğal Afetler Hakkında Kısa Bilgiler

- Dünya genelinde etkili olan 30 farklı doğal afet türü vardır.
- En çok yaşanan doğal afetler şunlardır; deprem, sel, heyelan, erozyon, kuraklık, kıtlık, çığ, don, fırtına, kasırga, tayfun, hortum, yanardağ patlamaları, orman yangınları, tsunami, yıldırım, asit yağmuru, iklim değişikliği, ozon tabakasının delinmesi, küresel ısınma, sis...
- Hayvanların gelişmiş avlanma duyularının deprem başta olmak üzere bazı doğal felaketleri önceden hissedebildikleri belirtiliyor.

-
- Tarihteki en büyük orman yangını, Amerika'nın Colorado eyaletinde Haziran 2002 tarihinde yaşandı. "Hayman" adı verilen yangın felaketinde 7,2 milyon dönümlük alan etkilendi; yangınla mücadelede 1 milyar doların üzerinde para harcandı.
- 1883 yılında Endonezya'daki Krakatoa Yanardağı patlaması, son 200 yıl içindeki en büyük yanardağ patlaması olarak biliniyor. Hidrojen bombasının 26 katı büyüklükte olduğu tahmin edilen yanardağ patlamasının sesi dünyanın yaklaşık 10'da 1'i tarafından duyuldu; 163 köy haritadan silindi; 36 bin 380 kişi öldü.
- Birleşmiş Milletler afet izleme sistemine göre, 1995-2015 yılları arasında en büyük ve fazla doğal afetler Amerika, Çin ve Hindistan'da meydana geldi.
- 2012 yılında dünya genelinde 905 doğal afet meydana geldi. Bunların yüzde 93'ü meteorolojik afetlerdi. Bu afetlerin zararının 170 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.
- 1980-2011 yılları arasında tüm doğal felaketlerin yüzde 14'ünü jeolojik afetler oluşturdu.

DEPREMİN TANIMI

Yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi ya da yanardağların püskürme durumuna geçmesi nedeniyle oluşan sarsıntılardır. Depremlerin büyüklüklerine göre yer yüzeyinde verdiği hasar çok yüksek oranda can ve mal kaybına yol açmakta, sosyal hayatı ve ülkenin ekonomik durumunu felç etmektedir. Depremin olacağını önceden tespit eden cihazlar veya yöntemler henüz bulunamamıştır. Bu nedenle, depremle içiçe yaşıyan ülkeler depremin yaratacağı olumsuz etkilere karşı hazırlıklı olmak zorundadır. Ülkemiz topraklarının %92’sinin deprem riski taşıdığı, nüfusumuzun da %95’inin bu bölgeler üzerinde yaşadığı, büyük sanayi merkezlerinin % 98’inin ve barajlarımızın % 93’ünün deprem bölgelerinde bulunduğu bilinmektedir. Bu da bize, ülkemizde bu konu ile ilgili hazırlık çalışmalarının sürekli ve etkili olarak yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Depremin yaratacağı hasarları en aza indirmek amacıyla; • Halkın konu hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi, • Deprem öncesinde, “Alınması Gereken Önlemler”in alınması, • Deprem sırasında ve sonrasında “Yapılacak İşler’in yapılması sağlanmalıdır.

DEPREM ÖNCESİ ALINACAK ÖNLEMLER

- a) Yerleşim bölgelerini titizlikle belirlemeliyiz. İmara yeni açılacak sahaların zemin etüdünü yaptırmalıyız, imar planında konuta ayrılmış yerler dışındaki yerlere ev ve bina yapmamalıyız.
- b) Yapıların genel ve deprem güvenliğine dikkat etmeliyiz. Tüm yapıları “Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” ve konu ile ilgili diğer mevzuata uygun olarak yapmalıyız.

c) Mevcut binaların depreme dayanıklı olup olmadığını araştırmalıyız, dayanıklı değilse, güvenli hale getirmeliyiz.

d) Deprem sigortasını yaptırmalıyız.

e) Toplumda deprem bilincini oluşturmalıyız ve aşağıdaki konularda bilgi ve beceri sahibi olmalıyız:

- Evlerde, okullarda ve işyerlerinde değişik büyüklükte depremlere karşı senaryolar hazırlamalı, tatbikatlar yapmalıyız.
- İlk yardım kurslarına katılmalıyız veya ilk yardımla ilgili bilgileri içeren kitap, broőür gibi yayınları evimizde bulundurmalıyız.
- Sabitlenmemiş devrilebilecek eşyaları pencerelerden uzağa yerleştirmeli, gece yatarken oda kapılarını açık bırakmalıyız.
- Elektrik, gaz ve su şebekelerinin gerektiğinde kapatılabilmesi için ana şalter ve vanalarının yerlerini ve nasıl kapatılacağını öğrenmeliyiz.
- Ev veya işyerlerimizde yangın söndürme cihazı bulundurmalıyız ve bu cihazın nasıl kullanılacağını öğrenmeliyiz.
- Acil durumlarda ihtiyaç duyacağımız ilk yardım malzemesi, yedek pil ve pilli radyo, el feneri, temizlik malzemeleri, sinyal düdüğü, mum, kibrit, kuru gıda ve bisküvi gibi malzemeleri koyacağımız **KİŐİSEL ACİL DURUM ÇANTASI** hazırlamalı ve kolayca erişebileceğimiz bir şekilde hazır bulundurmalıyız.
- En güvenli ve hayat üçgeni oluşturabilecek sağlam bir masa, sıra, içi kitap ya da çamaşır dolu sandık, dolgun ve hacimli koltuk, kanepeler, ekyat, para kasası, kalorifer petekleri, mutfak tüpü, döküm küvet, fırın, çamaşır-bulaşık makinelerinin yanığı gibi yerleri önceden belirlemeliyiz.
- En güvenli yerler ile hasar görebilecek ve/veya verebilecek eşyaları belirlemeliyiz. Su ısıtıcısı ve soba; üzeri fazla

yüklü ve bir yere bağlı olmadan duran kitaplık, vitrin, mutfak dolabı ve raflar; dolap veya raflarından kayıp düşebilecek elektronik eşyalar ile lamba, saksı ve avize gibi asılı duran eşyaları sabitlemeli veya emniyetli hale getirmeliyiz.

- Zehirli, patlayıcı, yanıcı maddeleri düşmeyecek bir konumda sabitlemeli ve kırılmayacak bir şekilde depolamalıyız.

Bu maddelerin üzerlerine fosforlu, belirleyici etiketler koymalıyız.

- Binadan acilen kaçmak için kullanılacak yollardaki tehlikeleri ortadan kaldırmalı, bu yolları işaretlemen, buralara gereksiz eşya ve malzeme koymamalıyız.

- Ev, okul ve işyeri içinde güvenliği sağlamak için bir “Deprem Güvenlik Planı” hazırlayıp, bu plana göre nasıl davranmamız gerektiğinin tatbikatını zaman zaman yapmalıyız.

- Asansörlerin kapı yanlarına “Deprem Sırasında Kullanılmaz” levhası aşmalıyız.

- Aile bireyleri ile topluca deprem sırasında nasıl korunacağımızı hususunda sohbet ve alıştırmalar yapmalıyız.

- Bulduğumuz mekandan deprem sonrası hangi yoldan ne şekilde ayrılacağımızı belirleyen “Tahliye Planı” hazırlamalıyız.

- Aile bireylerimiz ile iletişimi sağlamak için “Deprem Sonrası Buluşma Planı” hazırlamalıyız.

- Ailemize ait önemli belge ve bilgilerin bir suretini evimizin dışında emniyetli bir yerde saklamalıyız.

- Depremi gece meydana gelebileceğini düşünerek, yatağımızı pencerenin önünden ve eşyaların dökülebileceği yerlerden uzak yerleştirmeliyiz.

- Acil durumlarda yardım istemek için (Sivil Savunma, Polis, Jandarma, Hastaneler, Kızılay gibi) önemli telefon numaralarını öğrenmeliyiz.

DEPREM SIRASINDA ALINACAK ÖNLEMLER

A. BİNA İÇERİSİNDE

- Mümkün olduğunca sakin olmalıyız.
- Mümkünse acil durum çantamızı da yanımıza alarak daha önceden tespit ettiğimiz güvenli ve hayat üçgeni oluşturabilecek bir yere yakında bulunan kitap, yastık ... gibi malzeme ile başımızı koruyarak ya da başımızı iki elimizin arasına alarak ve dizlerimizi karnımıza doğru çekip vücut hacmimizi küçülterek (cenin konumunda) uzanmalıyız.
- Yer sarsıntısı durana kadar (en az 60 saniye) saklandığımız yerden çıkmamalıyız.
- Sabitlenmemiş veya devrilebilecek eşyalardan, yüksek ya da tehlikeli yerde bulunan zehirli madde ve sıvılardan, sobalardan, şömine ve ocaklardan uzak durmalıyız.
- Merdivenlerden, balkonlardan, asansörlerden ve sütunsuz geniş alanlı yerlerden uzaklaşmalıyız.
- Gazla ve elektrikle çalışan aletler açıksa, kapatmalıyız.
- Asansörü kesinlikle kullanmamalıyız. Asansörde isek kat çıkış düğmesine basarak asansörü terk etmeliyiz.

B. BİNA DIŞINDA

- Enerji hatlarından, diğer binalardan ve duvar diplerinden uzaklaşmalıyız. Güvenli açık alanda sarsıntı sona erinceye kadar kalmalıyız. Etraftan gelebilecek tehlikelere karşı hazırlıklı olmalıyız.
- Deniz kıyısından uzaklaşmalı, yüksek yerlere doğru çıkmalıyız.
- Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek dik kayaların yakınından ve yamaç altlarından

uzaklaşmalıyız.

- Binalardan düşebilecek baca, cam kırıkları ve sıvalara karşı tedbirli olmalıyız.
- Toprak altındaki kanalizasyon, elektrik ve gaz hatlarından gelecek tehlikelere karşı hazırlıklı ve dikkatli olmalıyız.

C. ARAÇ KULLANIRKEN

- Araç karayolunda seyir halinde ise; yolu kapatmadan sağa yanaşıp durmalıyız. Kontak anahtarını yerinde bırakıp, pencereler kapalı olarak araç içerisinde beklemeliyiz. Ancak sarsıntı durduktan sonra açık alanlara gitmeliyiz.
- Araç meskun mahallerde ise ya da güvenli bir yerde değilse; aracı durdurmalı, kontak anahtarı üzerinde bırakılarak aracı terk etmeli ve açık alanlara gitmeliyiz.

D. METRODA VEYA DİĞER TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDA BULUNURKEN

- Gerekmedikçe, kesinlikle metro ve trenden inmemeliyiz. Elektriğe kapılabilir veya diğer bir tren çarpabilir.
 - Trenin içinde, sıkıca tutturulmuş askı, korkuluk veya herhangi bir yere Minimaliyiz.
 - Metro veya tren personeli tarafından verilen talimatları izlemeliyiz.

DEPREMDEN SONRA ALINACAK ÖNLEMLER

- Sakin olmaya çalışmalıyız.
- Tehlikeli bir durum olup olmadığını kontrol etmeliyiz. Tüp, elektrik, su ve varsa doğalgazı kontrol etmeliyiz. Elektrik fişlerini prizden çekmeli veya şalteri kapatmalıyız. Su ve doğalgaz ana vanalarını kapatmalıyız.

- Tehlikeli durum olup olmadığının kontrolü yapıldıktan ve gerekli emniyet tedbirleri alındıktan sonra önceden hazırladığımız acil durum çantası ile ihtiyaç duyacağımız diğer malzemeleri yanımıza alarak bulunduğumuz yeri kontrollü, hızlı, dikkatli sakin bir şekilde terk etmeli ve buluşma noktasına gitmeliyiz.
- Kurulan Kriz Merkezlerine giderek, içinde bulunduğumuz durum hakkında bilgi vermeliyiz.
- Bina zarar görmemiş ise içeri girmek için en az bir saat beklemeli, ilgililerin görüş ve duyurusu doğrultusunda hareket etmeli ve onların izni alınmadıkça içeriye girmemeliyiz.
- Yıkılan binalarda yardıma ihtiyacı olanlara kurtarma, ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında yardımcı olmalıyız.
- Telefon hatlarını meşgul etmemeliyiz.
- Mecbur kalmadıkça trafiğe çıkmamalıyız.
- Sadece resmi kaynakların açıklama ve uyarılarına uymalı, kulaktan kulağa yayılan şayialara ve söylentilere inanmamalıyız.
- Aile içinde birbirimizle dayanışma halinde olmalıyız. Özellikle çocukları olayın etkisinden uzaklaştırmalıyız.
- Kurtarma ve sosyal yardımlar sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili ve görevlilere yardımcı olmalıyız.
- Deniz kenarı yerleşimlerinde, dev dalgaların oluşması olasılığına karşı deniz kenarından uzaklaşmalıyız.
- Toplu iskan bölgelerindeki kurallara ve yöneticilerin talimatına mutlaka uymalı, kargaşa, dedikodu ve huzursuzluğa izin vermemeliyiz.
- Özellikle iskan bölgelerinde halkın sağlığı için temizlik kurallarına uymalı ve uymayanları uyarmalıyız. •

Başkalarının da ihtiyacı olabileceğini düşünerek ihtiyacımızdan fazla yardım malzemesi talebinde bulunmamalıyız.

YARDIMCI OLACAKSANIZ

- Yardım için kendimizi tehlikeye atmamalıyız.
- Yardıma gereksinim duyan kişileri yardımın ulaştığı yerlere götürmeliyiz.
- Yaralıların isimlerini ve sayılarını not etmeliyiz.
- Emniyetli olduğuna emin olmadığımız yerlere girmemeliyiz.
- Arama yapacağımız binalarda elektrik, doğalgaz ve su tesisatlarının kapatılmasını sağlamalıyız.
- Öncelikle kaba yüzey taraması yapmalıyız. Artçı depremlere karşı girdiğimiz yerlerde yere eğilmeli, dizlerimizin üstünde yürümeli, her an düşebilecek maddelere karşı tetikte olmalıyız.
- Girdiğimiz yerde “İçeride kimse var mı” diye bağırmalı, cevap için bir süre beklemeliyiz. Cevap alırsak, nerede ve nasıl bir yardıma gereksinim duyduğunu sormalıyız.
- Etraf karanlık ise fener kullanmalı, elektrik ışıklarını yakmamalıyız.
- Yaralı bulursak, önce güvenliğe almalı, süratle ilk yardım uygulamalıyız.
- Yardım almak, durum bildirmek ve hasar tespiti için aradığımız binaları işaretlemeliyiz.

YIKINTI ALTINDA MAHSUR KALDIYSANIZ

- Paniklemeden, sakin olarak durumumuzu değerlendirmeliyiz. Kurtarma ekiplerinin en kısa zamanda yardım için geleceklerini unutmamalıyız.

- Hareket kabiliyetimiz kısıtlanmışsa çıkış için hayatımızı riske atacak hareketlerden kaçınmalıyız.
- El ve ayaklarımızı kullanabiliyorsak su, kalorifer, gaz tesisatlarına, zemine ya da tavana vurmamak suretiyle varlığımızı duyurmaya çalışmalıyız.
- Enerjimizi en tasarruflu şekilde kullanmak için hareketlerimizi kontrol altında tutmalıyız.
- Kurtarma ekiplerinin seslerini duymaya ve onlara seslenmeye çalışmalıyız, ancak enerjimizi kontrollü kullanmalıyız.

AFETE HAZIR MISINIZ ?

- Siz ve yaşadığınız çevre afete karşı hazırlıklı mı?
- Ailenizin fertleri afete hazırlıklı mı?
- Aileniz fertleriyle konuştunuz mu? (Bir afet sırasında nerede buluşacaksınız? Ne yapacaksınız?)
- 72 saat yetecek kadar yiyecek malzemeniz hazır mı? (Kapalı kaplar içerisinde veya konserve olarak)
- Afet çantanız var mı? (İçinde; el feneri, ilk yardım çantası, radyo, yedek pil gibi)
- Arabanızda bir afet çantası var mı?
- Siz ve aileniz son üç yılda ilk yardım eğitimi gördünüz mü?
- Yaşadığınız evde veya bulunduğunuz apartmanın her katında duman dedektörü, yangın alarmı var mı?
- Evinizde yangın söndürme cihazı var mı? Bu cihazları her fert kullanmasını biliyor mu?

- Elektrik sigortaları otomatik mi?
- Siz ve ailenizin tüm üyeleri su-elektrik-gaz vanalarının yerini ve nasıl kapatılacağını biliyor musunuz?
- Sizin ve ailenizin önemli kayıtlarının kopyaları evin dışında yangına dayanıklı bir yerde saklanıyor mu?
- Bir yangın olduğunda yapılacak işleri ailenizle konuşup tespit ederek tatbikat yaptınız mı?
- Afet sonrasında yaşadığınız bölge dışında kalabileceğiniz bir mesken var mı?
- Sizi afet durumunda arayacak yakınınız, dostunuz var mı?
(Sizin varlığınızı, sağlığınızı tespit ya da kontrol edecek kişiler belirlendi mi?)
- Okula giden çocuklarınızın okudukları okulun afet planı var mı? Varsa tatbikatı yapılmış mı? Çocuklar ne yapacaklarını biliyorlar mı?
- Ev, araba ve işyeri ile kendinizi sigorta ettirdiniz mi?

DOĞAL AFETLERE AIT FOTOĞRAFLAR

HEYELAN

ÇIĞ

SEL

FIRTINA

YANGIN

Danışman Öğretmen

Ersun CAN

Kulüp Temsilcisi

İrem KIRKÇI